

Előfizetési ár:

Egész évre	--- 4 K.
Fél évre	--- 2 K.
Negyed évre	--- 1 K.
Egyes szám	--- 20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 állással, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélzetes egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknak az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A kakukról. (—y—y.)

A vadászszékekről. (Gyulay Károly.)

Gazdasági tanácsadó: A méhesaládok betelepítése. (Zimay Szi-lárd.) — Védekezés a legyek ellen. — Vértetű elleni szer.

Külföldiek: Figyelmeztetés. — Halálozás. — Nyugdíjbiztosítás. — A háború által érdekelt országok területe, népessége és hadi ereje.

Hivatalos közlemények: A felesketett erdőtisztek és erdőőrök adómentes szolgálati fegyverei tárgyában.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Szerkesztői üzenetek.

A kakukról.

(Vége.)

Mai napig sincs eldöntve, miért nem épít magának fészket a kakuk s miért bizza tojásait más madarak gondjára? Szervezeti különösség bizonyára nem okozhatja ezt, mert a régiebb nézetek ellenében ki van derítve, hogy a kakuk petefészke egészen rendes és tojásainak kifejlődése is csak úgy történik, mint más madaraknál. Valószínűleg tehát biológiai okok fogják e kérdést megmagyarázni. Rey azt hiszi, hogy a sok tojás (20—22) 40—57 nap alatt való lerakása akadályozná a költés szabályszerűségét, ellenben Altum úgy vélekedik, hogy a kakuk sajátos, kalandozó természete, mely táplálkozási viszonyaival szorosan összefügg (t. i. sokszor egy-egy helyen, a hol a hernyók felszaporodnak, összesereglenek a kakukok s ott élőködnek, míg azokat mind felfalták, azután más ilyen hernyós területre húzódnak), leginkább befolyásolná ezt az élőködő szaporítási módot, s nem enged madarunknak időt arra, hogy egy ponton állandóan, heteken át, — vagyis oly sokáig, a meddig azt a költés és fiókanvelés követelné — kitarthasson, táplálkozhasson.

A himkakuk egyáltalán nem törődik jövődő magzatainak sorsával, a tojó is csak tojásainak biztosítását viseli szívéen, a szaporítás nehezebb, fáradságosabb része, a családi otthonalapítás, ülés, magzatfelnevelés terhes kötelmei alól ő is kivonja magát. Nincs benne anyai szeretet, nem ismeri azt az örömet, melyet felcseperedő sarjadékai szereznének neki.

A kakuktojás 13 nap múlva kel ki. A fióka kezdetben kicsiny, vak, alig különbözik mostoha testvéreitől, de csakhamar erősbödik, növekszik, kiszorítja, sőt kidobja őket a fészekből s egymaga költi el azokat a bőséges falatokat, miket gondos nevelői — daczára, hogy ily hálátlanul viselkedett — folyton hoznak neki. A harmadik hét végén kirepül a fészekből, de mostohái egy ideig még utána járnak s addig etetik, míg maga nem tudja megkeresni kenyerét.

Nagykorúságot érven, nem sokáig időzik nálunk; egy ideig ő is, mint az öreg kakukok, csendes életet folytat az erdőben, majd rétekre s egyéb helyekre látogat s augusztusban, szeptemberben lassan-lassan elköltözködik.

Népünk sok helyen — főleg német vidékeken — azt tartja, hogy télen karvaly vagy vércse lesz belőle. Ebben a babonában az a finom megkülönböztetés is kiérződik, mely a rozsdásszínű kakukokra tartozik. Nálunk is, mint egyebütt, közkedveltségű, népszerű madár, de rokonszenvünkben sem felejtjük el kirívó jellemvonását s ezért népünk szemében mindig mint parázna, hálátlan, tisztátalan állat szerepel. Ez a magyarság sajátlagos felfogása s ha jósmadárnak is ismeri és megkérdezi tavaszkor az első kakukszó után: «meddig élek még», hát az a rómaiak során szakadt hozzánk, valamint a többi nemzetekhez.* Ezért a tősgyökeres magyar közmondások is így emlékeznek meg róla: «Rút, háladatlan, mint a kakuk.» «Kakuknál is ravasz.» «Nem poszátáfészkek Buda, hogy az kakuk a benne levő monyokat megigya.» «Más alá tojik, mint a kakuk.» «Olyan jó, mint a kakuk húsa» stb. Igazi népies költőink is pajzánkodásait, erkölestelenségét emlegetik, Petőfi megfigyelemre sem méltatja.

Van egy hiedelmünk is, mely szerint az új szalonna-oldalt nem jó addig megkezdeni, míg a kakuk fel nem szólít reá; vagyis, hogy április előtt ne kapjunk abba s a kakuk tavaszi megérkezését vegyük határidőül. Jellemző s a kakuk életmódjára, tartózkodási helyeire is némi világot vet ez a nagybecskereki versect:

* Igen érdekesen és bőven kimutatja a magyarság felfogását a kakukról Herman O. a «Madár a magyarság felfogásában» cz. értekezésében. (A m. k. Természettud. Társ. 50 éves jubileumára kiadott «Emlékkönyv» 340—345. l.)

•Meggzólal a kakukmadár a kenderen,
A szerelem csupa merő veszedelem.
Fölszállott a kis kakuk a körisfára,
Íjju! ne bizd szived nyugtát egy lánykára.
Hallik a kis kakuk szava a megyfákon,
Már ma csak a cselszín játszik a lánykákon.
Meggzólal olykor a kakuk a füzfán is,
Szúrós tövisek teremnek a rózsán is.
De ha mégis megszólalna bodzafában,
Házasodj meg jó barátom! aratásban.
Mert télen a kakuk sem szól semmi fákon,
Hagyj fel tehát kis ideig a lánykákon;
Hogyha mégis megszólalna e tavasszal,
Mindegy, világod bekötni egy ravasszal. •

Már most az a kérdés, hogy ennek az erkölcsileg legmélyebbre sülyedt madárnak, mely legtöbbszörre a hasznos, kedves, szépen éneklő madárkák szaporodásában annyi kárt teszen, micsoda gazdasági jelentősége van? Megfigyeléseim, melyek a kakuk táplálkozására, élelem keresésére vonatkoznak, megegyeznek azokkal, miket Altum, Homeyer J. N. és különösen Link Németországban tapasztalt.* Ezek szerint legfőbb élelme kiválóan kártékony hernyókból, álezákból, lárvákból, nemkülönben rovarokból (kivált cserebogár), legyekből, lepkekből, szöcskékből áll, ritkábban — s főképpen ősz felé és szükség esetén — egyes bogyókat is eszik. A fiatalok gyomrában a növénytáplálék még gyakoribb, mint az öregekében. A lepkék közül (ideértve azok hernyóit, bábjaikat) különösen következő igen kártékony fajokat dézsmálja: *Pieris crataegi*, *Pieris brassicae*, *Fieris rapae*, *Sphinx pinastri*, *Cossus ligniperda*, *Ocneria monacha*, *Ocneria dispar*, *Porthesia chrysoorrhoea* és *auriflua*, *Leucoma salicis*, *Orgyia antiqua*, *Dasychira pulibunda*, *Gastropacha pini* és *lanestris*, *Cnethocampa processiona*, *Gastropacha neustria*, *Diloba caeruleocephala*, *Panolis piniperda* s mások; a bogarak közül *Melolontha vulgaris* és *hyppocastanei*, *Risotrogus solstitialis*, *Bostrichus typographus*, *Lina populi* (ez és a cserebogár leggyakrabban található begyében, gyomrában); tücsök és kabócza, lótetű (*Grylotalpa*), nemkülönben szitakötőket s az *Emphitus grossularia*, valamint *Lophyrus pini* kártékony levéldarazsakat is szorgalmasan pusztítja. Ezekon kívül kevés közömbös vagy egyegy hasznos rovarfajt is elkap ugyan, de a súly mindig a legártalmasabb hernyókra jut, ezek igazi csemegéi s azért mint hernyópusztítónak madaraink közt nincs párja. Hasznos működése tehát úgy erdészeti, kertészeti, gyümölcsészeti, mint mezőgazdaságilag is kiváló. S a mi szereplésének még nagyobb értéket kölcsönöz: az rendkívüli falánksága. Kivüle alig van madarunk, mely a szőrös hernyókat elkölti — a kakuk éppen ezeket igen szereti, és alig van más, mely bizonyos területen elszaporodott hernyók rombolását és a rovarcsapásokat csirában s végleg elfojthatná. A kakukok, mint számos észlelet bizonyítja, ilyen sujtott erdőrészekben stb. összecsoportosulnak s addig élősködnek ott,

* Különösen kimerítő, 36 évi vizsgálatokon alapuló kutatásokat Link végzett s apróra kimutatta a kakuk táplálékát, gazdasági jelentőségét. (Orn. Monatsschrift zum Schutze d. Vogelwelt. 1889. 439—473; 476—482; 502—510.

míg teljesen felemésztették a kártékony hernyókat. Mind e tulajdonságait összevéve, tápláléka révén az erdőnek, gyümölcsösöknek leghasznosabb madara s legéberebb oltalmazója.

Értékéből azonban valami keveset le kell vonnunk, mert mint tudjuk, azoknak a hasznos madaraknak fészekaljai, melyek közé kakuktozás került, tönkre mennek. Ezt a kárt azonban nem szabad túlbecsülni; mert hiszen igen sok közömbös madárfészekbe is becsemzési tojásait, azon kívül egyetlen fiatal kakuk, felnevelődése közben, legalább is annyit eszik, mint elpusztuló mostoha testvérei. Bátran szemet hunyhatunk természetének ez egyedüli rossz tulajdonságára, mert sokszorosan és lényegesen túlszárnyalja azt gazdaságunk czimeres ellenségeinek hatalmas irtásával, annyira, hogy önmagunkat károsítanók, ha e miatt bántanók.

Tökéletesség, hibátlanság nincsen sem állatban, sem emberben; tehát nem is szabad eszményi mértékkel ítélkezni. Nemcsak túrni kell a kakukot, hanem lehetőleg védeni, megjelenéséből okulni, mert még abban is segítségünkre van, hogy bizonyo pontokon való számosabb előfordulásával biztosan figyelmeztet a hernyószaporodásra és a keletkező csapásra. Idejében észrevehetjük hát a bajt, védekezhetünk ellene a mennyire lehet; s ekkor csak igazában meggyőződhetünk, hogy kicsiny az ember szándékával, eszközeivel, mert nem versenyezhet a kakuk alapos hernyópusztításaival.

Sokan még mindig többé-kevésbé rossz indulattal vannak eltelve a kakuk iránt: ideje, hogy más felfogás terjedjen el fölöle, mely érdem szerint méltatja ezt a mi jó barátunkat.

*

A mint a leírásból látjuk, a kakuk védelmére kelő lelkes francia tudósnak elég nagy igazsága van, a mikor az erdő leghasznosabb madarának nevezi a kakukot és az értelmetlen puskásokra rádupláz a maga éles tollú fegyverével; — viszont azonban az erdő nagy életműködésében kutató és nem minden kételkedéstől ment őrszemünk kissé elfogulatlanabban kérytelen kedves madarunknak az erdőt elemi csapásként sujtó nagy rovarkárokkal szemben hangoztatott mentőképességét és értékét a maga való mivoltára leszállítani.

Már az a körülmény, hogy a kakuk inkább a lombos erdőtáj lakója, arra int, hogy a természet nagy háztartásában rendes viszonyok közt fennálló egyensúly biztosításának szorgos kis munkásai közt a lomberdő többi dalosait, vagyis a többi rovarévő madársereget is számításba kell vennünk. Másfelől a magas hegységi fenyőerdő már nem oly hangos tanyája a hasznos madarainknak s a kakuk is inkább alkalmilag jelentkezik a jegenyék és lúczok komor sűrűjében, a hová ösztöne hajlja a szokottnál netán dúsabbban terített asztalt ígérő hernyótelepek felé.

És tagadhatatlan, hogy úgy ő, mint a többi énekes madaraink mindegyike legnagyobb szeretetünkre és gondozásunkra méltó buzgalommal veszi ki részét abból a szünet nélküli tevékenységből, melyet számukra létfenntartási ösztönük a természet háztartásában rendes körül-

mények közt egymásra kölcsönhatással működő élet-tényezők egyensúlyozásának feladatában kiszab. De ha tekintetbe vesszük, hogy az időszaki rovarkároknek erdeinkre lesújtó elemi csapása milyen rendkívüli körülmények közt, a káros rovarok hirtelen bekövetkező tömeges elszaporodását előidéző s a legtöbb esetben előttünk ismeretlen rejtett tényezők közrejátszása folytán előálló okokból emelkedik oly erejű veszedelemmé, a melylyel sem állati, sem emberi erő harcra kelni — a győzelemnek legalább is biztos sikerére való számítással — nem képes: erdőgazdasági és erdővédelmi szempontból hibáztható mulasztás volna az, hogyha csupán hasznos madarainktól várnók az erdeinket érő veszedelem elhárítását s téves volna megnyugvó hiedelmünk, hogyha egynémely madárfaj csoportosabb feltűnésének tudnók be az elvonuló veszedelem megszüntét.

Nem is volt még oly régen, hogy kitörlődhetett volna emlékezetünkben a mult század nyolczvanas és kilenczvenes éveinek mindenfelől hallatszó rovarcsapása. A búcsús pille, a gypjas pille, majd az apácza pille s legutóbb a sárgafarú pille azokon a helyeken, a hol tömeges előfordulásuknak góczpontjaiban találkozott velök az erdőgazda, a természeti rend egyensúlyát már olyanira megbillentették, hogy a máról-holnapra milliókra és milliókra felszaporodott hernyók mérhetetlen károsítását emberi tehetetlenségünkben époly természetű elemi csapásnak kellett megismernünk, mint más veszedelmet, a mely feltartóztatlanul jött, pusztított és elvonult.

Ilyenkor bizony kedves madaraink nagy hasznosságát is csak a statisztikai számszorítások nagyító üvegén át tudtuk volna szemléltetővé tenni.

Hanem hát ha a csüggedhetetlen ember — a mely nemesak önmagával, de az elemekkel szemben vívott harczaiban sem fogja akarni magát soha legyőzöttnek tudni — javainak védelmére minden időkben és fejlődő tudása minden erejével síkra száll az elemekkel szemben is: ebből az örökös küzdelemből ki kell a maga részét az erdőgazdának is vennie s nem a zöldelő erdő dalos kis napszamosaira bízni annak védelmét, hanem a természetvilág minden tényezőjének beható és folytonos tanulmányozásával alkalmaznia kell az erdő nevelésének és ápolásának mindazokat a leghelyesebb módszereit, a melyek az elemi csapásoknak mennél jobban ellentállóvá, életerőssé fejleszthetik a szépséges természet faoszlopos templomát.

—y —y.

A vadászszékekről.

Irta: Gyulay Károly.

A vadászszékek kényelmi szempontból kétségtelenül sok jó szolgálatot tesznek a vadásznak, de nem egyszer okoznak végzetes baleseteket is s ha kényelmünkre vannak ott, a hol hosszas lesállások, avagy fárasztó kóborlásaink után a vadászszéken pihenünk, azért korántsem kényelmes dolog még a legkönnyebb vadászszéket sem hosszabb úton magunkkal czipelni.

A vadászszékek apróbb kellemetlenségei közé sorolhatjuk a széklábaknak a talajba való süppedését. Az így egyenetlen helyzetbe kerülő székről a legesekélyebb egyensúlyeltérés esetén is földre pottyanunk, a mi egymagában ugyan nem jelent valami nagyobb veszedelmet, de rendszerint a lesben várakozó vadászember mellett ott van a lőfegyvere is és így egy-egy előre nem látott lezuhanás alkalmatlan zajt okoz és veszedelmet is hozhat reánk akkor, ha estünkben a fegyver elsül. Egy-két vadászszékgyártó czég újabban olyan székeket hirdet, a melyeknél a szélesebbre aljazott láb nem fúródik oly könnyen a talajba. Az ilyen székek is, azonban bizonyos súlyon túl engednek a terhelésnek és csak oly mértékben süppednek a talajba, mint a hegyezettebb lábú ösmertebb vadászszékek. E mellett ezek az ú. n. «megtalált» szabadalmazott vadászszékek esztétikailag sem tetszetősek s a mellett, hogy súlyosabbak, abbéli előnyük, hogy a süppedésnek némileg jobban ellentállanak, alig teszi beszerzésüket oly mértékben ajánlatossá, a mint azt egyik-másik hirdetésben vagy árjegyzékben olvashatjuk.

Az egyik ilyen «süppedhetetlen» patentszék ugyan csak cserbenhagyta nemrégiben is egyik vadásztársamat. A gyepes talaj, a melyre székevel együtt elhelyezkedett, eleintén elég szilárdságot mutatott, úgy hogy a «talpas» székekkel nyugodtan vesztegelhetett egy ideig a lesülésen, de utóbb fölkelte pár pillanatra, hogy aztán megint visszaüljön a székre. Mivel a süppedésnek nyomát sem látta, súlyos testének teljes erejével nehezedett megint a székre. Persze a vadászszék az ismételt ránehezedés pillanatában most már mesés gyorsasággal 30—40 cm.-nyire süppedt a talajba s egyben egyenlőtlenül féloldalt dülve, gazdájával együtt felborult. Egyidejűleg serét-töltése is elsült. A serétszemek a vadász kalapján kívül egyebben ezúttal kárt nem tettek. Jelen esetben a talaj is hozzájárult a veszedelemhez; a talajfelület ugyanis a sok esőzést nyomon követő aszály folytán mintegy 10 cm.-nyire kemény felső réteget alkotott. Ez a réteg aztán az ismét ránehezedő súlytól áttört, mire a székláb dágványszerű iszapaljba került. Az alig 10—12 méternyire elterülő ingoványos tó is érthetővé tette a felül gyeppel borított talaj ellentállóképességének csökkenését.

Számtalan ilyen esetet lehet a vadászszékek krónikájából elősorolni; hogy az ilyen balesetek még sem kerülnek nyilvánosságra, az érthető, mert a legtöbb vadász röstelli éppen az ilyen kisebb baleseteket előtálatgatni. E mellett a vadászszékekkel való bukfenchezések többé-kevésbé a vadásztársak előtt is nevetséges helyzetekbe sodorják a vadászt, a ki óvakodik ilyesmikkel előhozakodni.

A különböző székek közül az egy lábú szék csak úgy kiszolgáltatja a vadászt a baleseteknek, mint a két-, esetleg három lábú szék.

Vadászok által sűrűbben felkeresett helyeken czél-szerű a vadászszékek felállítására a talajba régi koczikereket alapul használni. A kerék középső tengelynyílásába a székláb könnyen beilleszthető. A szék oldaltámasztékát a küllőkre lehet erősíteni. Persze az ilyesmit mindig

előzőleg kell hasznavehető állapotba helyezni; a széken már elhelyezkedett vadász többé nem rá ér az ilyesmivel elvesződni.

Egyik-másik vadászszék-gyártó czég a székeknek sülyedése ellen való biztosítása czéljából külön fa-alapszerkezetet ad. Ezeket az ú. n. Behr-féle «alaposított» székek eléggé megbízhatók volnának; de egy nagy hátrányuk az, hogy a jókora nagyságú alapszerkezetet magunkkal kell hordozgatnunk. A praktikus vadász pedig igyekszik oly módon fölszerelődni, hogy szabad mozgásában minél kevesebb czók-mók akadályozza; ebbeli igyekezetét az ilyen szerkezetek korántsem fogják megkönnyíteni.

Olyan balesetek, a midőn valaki fegyverestül együtt zuhan le vadászszékéről, csak a tapasztalatlanabb vadászt érhetik. Az előrelátó vadász a lőfegyverét mindenkor kezeügyében tartja ugyan, de a midőn az ingatag vadászszéken üldögél, töltött fegyvere bizonyára nem függ a vállán, sem nem pihen az ölében, hanem bizonyos elérhető távolságba helyezi azt el.

A vadászszék legkényelmesebbje és legbiztosabban is megalapozható szerkezete a háromlábú; persze ennek megint a súlya és terjedelme a vadásznak a legtöbbször alkalmatlan.

Újabban fölötté alacsony, apró, így könnyű szerkezetű vadászszékeket használnak. Előnye ezeknek az olcsóság és a hordozgatás könnyebbsége; hátrányuk viszont, hogy süppedékes talajon gyorsan a föld szintjére kerülnek, úgy hogy a székecskéből mi egyéb sem látszik ki, mint az imént még rajta ült vadász kómikus alakja.

A vadászszékek gyakran válnak súlyosabb természetű balesetek okozóivá. Pár évvel ezelőtt a felvidék egyik uradalmának vadászvendégét, az alatta összetörő egy lábú vadászszék a hastáj körül életveszélyesen fölnyársalta. A szerencsétlenül járt vadász több centiméter mélységű súlyos sebével heteken át nyomta a kórógyat.

Gazdasági tanácsadó.

A méhcsaládok betelelése. Az előző számban a méhcsalád téli fészkének berendezését irtam le, folytatólag röviden vázolom azon tényezőket, melyek a kitelelés sikerét biztosítják.

Ezek közül első helyen emlitem a jó és melegtartó kaptárt. Legczélszerűbb az olyan kaptár, mely kettős deszka falazatu, mely oldalfalak köze melegtartó, azaz rossz hővezető anyaggal van kitöltve. Repülő nyílása a kaptárnak szűkíthető legyen. A repülőlyuk szűkítése által megvédjük a családot a betolakodó ellenségek ellen, megelőzhetjük őszkor a hordás megapadásakor gyakori rablást és télen nincs is szükségük a méheknek oly nagy repülő nyílásra.

Őszkor a kaptár repedéseit, nyílásait maguk a méhek is beragasztják. Sokszor a repülő lyukat is megszükitik s ezáltal mintegy útmutatásul szolgálnak a méhésznek. Így védekeznek a hideg behatolása és a léghuzat ellen, mely kitelelésüket leginkább veszélyezteti.

Másik főtényező a kellő mennyiségű és egészséges élelem. A méhek egész télen át mézzel és virággal táplálkoznak.

Ezen táplálékok elfogyasztása képesíti őket arra is, hogy annyi meleget tudnak előállítani, hogy a legnagyobb hidegben sem dermed meg jó, melegtartó kaptárban a kellő élelemmel ellátott család. Virággal (nitrogén tartalmu táplálék) keveset fogyasztanak télen. A méhecske legfontosabb elesége télen a méz (szénhidrát). Egy családnak sejtekben befődelezve átlagosan tíz kilogrammot kell adni.

Fontos dolog az is, hogy a család befődelezett mézet kapjon telelésre. A be nem fődelezett mézből ugyanis a víztartalom elpárolog, a méz megecukrosodik. A kristályosodásnak indult, vagy megecukrosodott mézet nem tudják a méhek felhasználni, mert a felhigitáshoz szükséges vízmennyiséget nem tudják megszerezni. Leginkább a keresztes virágokból, pl. a repczéről gyűjtött méz ecukrosodik meg hamarosan, miért is ilyen mézzel lehetőség szerint ne teleljük le méheinket.

A méhcsalád nyugtalanságának igen sokszor a megecukrosodott méz, azaz a vízhiány az oka. Ha ezt venné észre a méhés, úgy Ziebolz-féle itatóedény alkalmazásával könnyen és gyorsan segíthet családján.

Azt talán fölösleges is említenem, hogy az elsavanyodott, erjedésnek indult méz betelelésre nem alkalmas.

A méhcsaládok kitelelését biztosító tényezők között első helyen kellett volna említenem a család nyugalomát. A legcsekélyebb zajra, zörgetésre, kopogtatásra felzúdul a telelő család s nyugalomában háborgatva lesz. Megbomlik a szoros telelő fűrtbe összehúzódtott méhek között a rend. Egyesek a zaj okát kutatva, otthagyják a telelő méhek csomóját s megdermedve elpusztulnak, a legnagyobb részök azon hiszemben, hogy ütött végórájuk, neki esnek s teli szívják magukat mézzel. Legálább annyit igyekeznek megmenteni, a mennyit magukba szívhatnak.

A többszöri háborgatásnak káros következményei közül felemlitem a vérhast. Sok család eipusztulásának oka ezen gyakori méhbetegség.

Óvakodjunk méheinket télen háborgatni, mikor mondhatni abszolút nyugalomra van szükségük. Óvjuk meg őket a téli ellenségektől. Igen nagy kárt okoz a harkály, mely kivájja a kas vagy kaptár oldalát s nemcsak a kopogtatással háborgatja méheinket, hanem hosszú ragadós nyelvvel behatolva a kivájt lyukon, sok méhet tesz tönkre. Sokat háborgatják a méhcsaládokat az egerek is, melyek ellen nem nehéz védekezni. *Zimay Szilárd.*

Védekezés a legyek ellen. A legyek ellen, melyek nem ritkán valóságos csapások az emberre és az állatokra egyaránt, csak úgy lehet biztos és tartós eredményt elérni, ha czéltudatosan és rendszeresen védekezünk ellenök. Erre való tekintettel *Bauwerker*, a németországi eichelscheiderhofi ménes igazgatója, ismereti azokat az eljárásokat, a melyek az említett ménesben eredményeseknek bizonyultak. Mindenekelőtt úgy az istállóban, mint az emberi lakásokban enyvvvel be-

kent farudakat akasztott ki és azokról kezdetben mindennap, később azonban csak 2—3 naponként távolította el a legyeket és egyuttal újból beenyvezte a rudakat. Jelentékenyen járult hozzá az eredmény biztosításához a ménes mocsaras talajának javítása. Előnyösnek bizonyult továbbá az összes helyiségek szorgos tisztántartása, az árnyékszékek és a pöczegödrök erélyes fertőtlenítése, valamint az istállók gondos szellőztetése. A tél közeledtekor a konyhák mennyezetén és falain rendszeresen nagy mennyiségben fogdosztatta össze a legyeket és azokat alkohollámpával elégette, éppen úgy mint azok petéit, mielőtt még azokból az álcák kikelték volna. Azt tapasztalta továbbá, hogy a falak bepermetezése mésztejjel kitünő hatású a peték megsemmisítése szempontjából, hatása különben még biztosabb, ha a mésztejhez 1—3% formalint adnak. A formalin egyuttal a legyeket is erélyesen ölő szer, mely olyanképpen nyerhet alkalmazást, hogy egy tányéron fél liter tejben felapritott kenyéret áztat fel, a híg péphez két kanál formalint teszünk és a keveréket a helyiségben hagyjuk állani. Nagyobb helyiségek részére fél liter tej és két kanál formalin, kisebb helyek, mint pl. emberi lakások részére, negyed liter tej és egy kanál formalin szükséges.

A legyek gyéritéséhez hozzájárul a legyek természetes ellenségeinek, elsősorban a rovarevő madaraknak védelme. Ebben a tekintetben az első hely a fecskéket illeti meg, melyek elszaporodását a fészkeiket lefoglaló verebek irtásával lehet elősegíteni. Mesterséges madárfészkek alkalmazásával a többi rovarevő madarak elszaporodását is elősegíthetjük. A tyukok is sok legyet semmisítenek meg.

Ezekkel az eljárásokkal majdnem teljesen sikerült kiirtani a legyeket a ménesben.

(Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet közleményei.)

Vértetű elleni szer. A vértetűt (*Schizoneura lanigera*) jól ismeri minden gyümölcsfatermelő és azt is tudja róla, hogy eddig még nem sikerült olyan védekezőszert találni, a melynek ez a nagy pusztításokat végző rovar ne tudott volna ellenállni. Ez az állat ugyanis viaszszerű fonalakból olyan állandó védőburkot készít magának, a mely alatt ellenségeitől teljes biztonságban él.

Számtalan különféle védekezőanyaggal megkísérelték már a vértetű irtását, azonban — sajnos — mindegyik nem sikerült olyan anyagot találni, a mely a vértetűk ellen elég eredményesnek volna mondható, legújabbban azonban Mangin tanár közli, hogy a vértetű legbiztosabban elpusztítható úgy, ha a vértetűtelepeket élődsi gombákkal megfertőzzük. Mangin tanár vizsgálatai szerint az ú. n. «*Botrytis bassiana*» és a «*Sporotricum globulifere*» gombák legalkalmasabban fejlődnek a vértetűkön és belőlük élősködve, elpusztítják azokat. Ez a védekezési eljárás igen egyszerű és kényelmes volna, de valószínű, hogy a gyümölcstermelő közönség nehezen fog vele megbarátkozni a fertőzésre alkalmas gombák beszerzésével járó nehézségek miatt.

Cadoret Artúr a «*Le Progrès agricole et viticole*» című szaklapban kijelenti, hogy a vértetű ellen való védekezés kérdését véglegesen megoldottnak tekinti az ő eljárása által, a mely szerinte épp oly egyszerű és praktikus, mint olesó is. Cadoret azt állítja, hogy az ő eljárása által nemcsak hogy a vértetűtelepek pusztulnak el teljesen, hanem eleje lesz véve a további fertőzéseknek s a rovar terjeszkedésének is.

E czélból Cadoret a közönséges olajfestéket ajánlja, a mely mindenütt kapható, de otthon elkészítheti minden gazda maga is a következő vegyítéssel:

lenolaj	700 gr.
ónfehér	150 «
zinkfehér	100 «

E keveréket tíz perczig forraljuk s miután lehült, még 100 gramm terpentineszenciát adunk hozzá.

A keveréket azután ecsettel fölkenjük a fertőzött részekre. Általában egyszeri kezelés is elegendő szokott lenni ezen anyaggal, de ha biztosabb eredményt akarunk elérni, akkor ajánlatos, hogy két ízben és pedig egyszer tavasszal és egyszer ősszel is kenjük meg a veszélyeztetett részeket.

Ezzel az eljárással Cadoretnek sikerült öreg, a vértetűtől teljesen ellepett almafákat tökéletesen megtisztítani s a kezelés után egészséges, erőteljes virulást mutattak s dús lombzatot fejlesztettek.

A vértetű ellen olajjal védekezni nem új gondolat és már nálunk is megkísérelték egyes termelők és azt jónak találták, bár általában azt tartják, hogy az olaj károsan hat különösen a fiatalabb fáknál. A tapasztalatok azonban ezt az aggodalmat eddig még nem igazolták teljesen s ezért a fenti védekezési eljárás kipróbálását czélszerűnek tartjuk.

(Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet közleményei.)

Különfélék.

Figyelmeztetés. Sajtótermékeket Budapesten csak a 72. számú postahivatal vesz fel, a mely lapunk kiadóhivatalától: az Országos Erdészeti Egyesülettől igen távol esik. Minthogy az egyesület szolgazsemélyzete is megfogyott, nincs módunkban egyes reklamált lappéldányokat vagy egyéb sajtóterméket (naptárt, könyvet) napról-napra továbbítani, hanem ez csak időszakonként, esetleg csak a legközelebbi lapexpedició alkalmával fog megtörténhetni. Kérjük tehát t. olvasóink szives türelmét az ebből származó késedelmekért.

Halálozás. *Lászlóffy Gábor*, a Ferencz József-rend lovagja, miniszteri tanácsos, a földművelésügyi minisztérium erdőfelügyelőségi ügyosztályának vezetője, az Országos Erdészeti Egyesület igazgató választmányának tagja, munkás életének 61-ik s állami szolgálatának 41-ik évében, hosszas szenvedés után, szeptember hó 8-án jobblétre szenderült.

Lászlóffy Gábor, a ki 1854. évi április hó 3-ikán Nagybányán született, erdészeti főiskolai tanulmányai-

nak befejeztével mint erdőgyakornok a kolozsvári volt jószágigazgatóság kerületében 1874. évi szept. hó 2-án kezdte meg állami szolgálatát. Innen 1878. évben a szászsebesi m. kir. erdőhivatal kerületébe erdészszé, 1880-ban pedig a besztérczebányai kir. erdőfelügyelőséghez alerdőfelügyelővé, majd 1884-ben kir. erdőfelügyelővé kineveztetvén, megbízott a pozsonyi kir. erdőfelügyelőség vezetésével, honnan kiváló képességei révén már két év múlva a földművelésügyi miniszterium erdészeti főosztályába rendeltetett be s az erdőfelügyelőségi ügyosztály vezetésével bízott meg. Ebben a megbízásában kifejtett rendkívüli és ügybuzgó szolgálatai elismerésül 1903. évben főerdőtanácsossá, majd 1913. évben miniszteri tanácsossá neveztetett ki.

A szeretetreméltó egyéniségénél és megnyerő modoránál fogva általános tiszteletnek örvendett feledhetlen kartárs elhunytá alkalmából a földművelésügyi miniszterium külön gyászjelentést adott ki s tisztikara a temetésen testületileg részt vett.

Baumgartner Emánuel, m. kir. segéderdőmérnök, a tótsóvári erdőhivatal kerületéhez tartozó szomolnokhutai m. kir. erdőgondnokság vezetője. tevékeny életének 32-ik s hasznos állami szolgálatának 8-ik évében a harcztéren, a haza védelmében, hősi halált halt.

Pettera Hubert, a III. oszt. vaskorona-rend és a Ferencz József-rend lovagja, a koronás ezüst érdemkereszt és a toszkánai polgári érdemrend tulajdonosa, a porosz vörös sas-rend lovagja, a gödöllői cs. és kir. udvari vadász hivatal főnöke, augusztus hó 28-án, életének 82-ik évében elhunyt.

Pettera 1881. évben, tehát 33 évvel ezelőtt került mint Ő Felsége udvari testőrvadásza a gödöllői udvari vadászati hivatal élére s azóta általános tiszteletnek örvendő, teljesített ott szolgálatot. Ő Felsége távirati úton fejeztette ki részvétét az elhunyt özvegyének, hűséges vadásza elhunytá alkalmából.

Nyugdíjbiztosítás. Az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál, az 1912. évi VIII. t.-cz. alapján nyugdíjra, balesetre, agkori ellátásra és temetkezési segélyre a következők biztosítottak: Reiplik József beregvármegyei járási erdőőr; Bárány Antal uradalmi vadőr; Buruha Sándor, ifj. Bilibok György és Gál Mihály csikvármegyei hatósági erdőszolgák; Sümegi József urbéres erdőőr; Nyegla József m. kir. erdőőr; Péter Mózes udvarhelyvármegyei hatósági erdőszolga; Chiomesó István szepesvármegyei erdőlegény.

Itt értesítjük a pénztár azon tagjait, kik hadba vonultak, hogy addig, míg katonai szolgálatot teljesítenek, tagsági díjakat fizetni nem kötelesek s hogy katonai szolgálatra történt bevonulásukat az Országos Gazdasági Munkáspénztár központi igazgatóságánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 16.) egyszerű levelezőlapon közvetlenül vagy illetékes községi előljárósaik útján jelentsék be.

Tanácsoljuk azonban, hogy azok, a kik tehetik, fizetessék be tagsági díjaikat katonai szolgálatuk alatt is, hozzátartozóik által, hogy ezzel is tagsági idejüket gyarapíthassák.

A háboru által érdekelt országok területe, népessége és hadiereje: *Ausztria-Magyarország* területe 676,000 négyzetkilométer, 51 millió lakossal, hadiereje a népfelkelőkön kívül 2.500,000 ember. — *Németország* területe 540,857 km.², 66 millió lakossal, hadiereje a népfelkelőkön kívül mintegy 4.500,000 ember. — *Olaszország* területe 286,682 km.², 36 millió lakossal, hadiereje állítólag csak 1.100,000 ember (valószínűleg több, mert ez a lakosságnak csak három százaléka volna). — *Oroszország* területe (a Kaukázus és Ázsiai-Oroszországon kívül) 5.900,152 km.², 133.778,000 lakossal, hadiereje mintegy 4.000,000 ember. — *Franciaország* területe 536,064 km.², 39.601,509 lakossal, hadiereje mintegy 2.300,000 ember. — *Szerbia* területe 80,300 km.², 4.500,000 lakossal, hadiereje 300,000 ember. — *Montenegro* területe 15,000 km.², 400,000 lakossal, hadiereje mintegy 60,000 ember. — *Románia* területe 139,715 km.², 7.500,000 lakossal, hadiereje 600,000 ember. — *Bulgária* területe 120,000 km.², 5.000,000 lakossal, hadiereje 400,000 ember (valószínűleg több). — *Görögország* területe 108,000 km.², 4.400,000 lakossal, hadiereje 350,000 ember.

Hivatalos közlemények.

70,858.

II/B. — 1914. szám.

Valamennyi közigazgatási bizottságnak, magyar- és horvát-szlavonországi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak, a kir. erdőfelügyelőségeknek, az állami m. kir. erdőhivataloknak, a besztércei m. kir. erdőigazgatóságnak, a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskolának, a központi erdészeti kísérleti állomásnak és a m. kir. erdőőri szakiskolának.

A fölesketett erdőtiszték és erdőőrök adómentes szolgálati fegyverei tárgyában a m. kir. pénzügyminiszter úr a következő körrendeletet adta ki:

«1914. évi 29,844. szám.

(Körrendelet valamennyi m. kir. pénzügyigazgatóságához, kivéve a székesfővárosit és a székesfővárosi m. kir. adófelügyelőhöz).

A fegyveradóról és a vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §-a szerint a fegyveradó alól kivételnek:

«f) a felesketett erdőtisztéknek és a kir. erdőfelügyelőségi személyzetnek szolgálati használatra rendelt fegyverei;

g) az erdőőröknek fegyverei azon esetben, ha ezen egyének az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban — Horvát-Szlavonországekban az ott érvényben lévő törvényben — megszabott minőség alapján lettek felesketve.»

Fölmerült kételyek eloszlatása céljából a m. kir. földművelésügyi miniszter úrral egyetértőleg kijelentem, hogy e törvényes rendelkezések alapján, az f) pontban említett erdőtiszték és a g) pontban megjelölt erdőőrök

szolgálati célra két adómentes fegyvert tarthatnak és pedig az erdővédelmi szolgálatra egy golyós, a vadőrzési és vadászati felügyelői szolgálatra pedig egy sörétes fegyvert.

Az 1897. évi XXXI. t.-cz. 38. §-a szerint felesketett erdőtisztek és erdőőrök az említett szolgálatuk sikeres elláthatása végett golyós fegyveren kívül serétes szolgálati fegyver tartására is vannak utalva; mert a vadászati felügyelői, vadőrzési, vadvédelmi s vadászási teendők elvégzése ily fegyver használata nélkül nem gyakorolható.

Ezek a fegyverek azonban szolgálaton kívül vadászatra nem használhatók. Vadászatra való használásuk tehát a fegyveradó-kihágás tényálladékát állapítja meg és az 1883. évi XXIII. t.-cz. 43. §-ának d) pontja értelmében 20 koronától 40 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetettetik.

Budapest, 1914 június hó 27-én.»

Erről czímet tudomásul s az érdekelt alkalmazottakkal leendő közlés végett értesítem.

Budapest, 1914 augusztus 24.

A miniszter rendeletéből:

Roth Loránd,
miniszteri tanácsos.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földmívelésügyi miniszter áthelyezte Wény János m. kir. segéderdőmérnököt Fogarasról Zernyestre és ideiglenesen megbizta az erdőgondnokság vezetésével.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1914. évi augusztus hónapban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Makky János 8—, Zsarnóczai erdőhiv. hd. 19-80, Lippai főerdőhiv. 400—, Földmív. min. hd. 175-15, Liptóújvári főerdőhiv. hd. 20—, Lugosi erdőig. hd. 19-80, Magyaróvári fgi urad. hd. 8-55, Szekszárdi erdőgond. hd. 16-55, Soproni adóhiv. hd. 20-85, Sátoraljaúj helyi adóhiv. hd. 24-35, Magyarai Árpád 5—, Bustyaházai erd. hiv. hd. 13-55, Miskolezi adóhiv. hd. 16-15, Harmann József hd. 3-20, Horváth Károly hd. 25—, Gr. Esterházy urad. hd. 16-35, Felsőkaboli zárdafőn. hd. 18-15.

1 koronát fizettek: János József, Zolder Péter.

2 koronát fizettek: Ifj. Czibor Ferencz, Tibori János, Bánovszky János, Pomothy János, Drexler Ignác, Papp Péter, ifj. Höbbling János, Szoták Ferencz, Smeckó József, Horváth Lőrincz, Riesz Károly, Erdőfi István, Szomora József.

3 koronát fizetett: Hagyk János.

4 koronát fizettek: Stummer István, Farkas János.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobbarányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főleg reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

D. J. 1. Az előfizetési díjat megkaptuk s ezzel előfizetése ez év végéig rendezve van.

2. Ha álláskeresletre vonatkozó hirdetést akar a lapban közzétenni, úgy azt háromszor díjmentesen közöljük. Az erre vonatkozó hirdetést önnök kell megfogalmazni, mert mi nem tudhatjuk, hogy mit akar hirdetni. Hogy lesz-e eredménye a hirdetésnek, azt mi éppenséggel nem tudhatjuk.

Ha azonban mást akar hirdetni, úgy a hirdetésért a lap jobboldali felső sarkán látható díjat meg kell fizetnie. Minél hosszabb a hirdetés, annál többet kell érte fizetnie. Ha a hirdetést a kiadóhivatalnak beküldi, úgy értesíteni fogjuk, hogy annak negyedévig való közlése körülbelül mibe fog kerülni. Pontos árat csak akkor tudunk közölni, ha a hirdetés már nyomtatásban legalább egyszer megjelent.

K. I. Az 1890. évi I. t.-cz. 25. §-a értelmében az erdőőrök nem tartoznak útdátot fizetni. Miután a törvény általánosságban csak erdőőrökről tesz említést, ebből következik, hogy nemcsak a kincstári erdőőrök, de általában az erdőőrök nem tartoznak útdátot fizetni. Így döntött különben a közigazgatási bíróság is, a mikor Brassó város erdőreit az útdát fizetésének kötelezettsége alól felmentette. Ha önmaga az útdátot mégis kirótták, folyamodjék annak törlése iránt a pénzügyigazgatóság útján az adófelszámolási bizottsághoz (közigazgatási bizottsághoz) s hivalkozók kérvényében a m. kir. közigazgatási bíróságnak 1906. évi 2034. szám alatt ez ügyben hozott ítéletére, vagy Mosonvármegye közigazgatási bizottságának 1908. évi 959. k. b. szám alatt hozott határozatára, vagy a belügyminiszter úrnak Szombathelyi közönségéhez intézett 1912. évi 5287. számú rendeletére. Az első lapunk 1908. évfolyamának 44. oldalán, a második lapunk 1909. évfolyamának 58. oldalán, utóbbit pedig 1912. évfolyamának 100. oldalán egész terjedelmében megtalálhatja.

Az özvegyek útdátot tartoznak ugyan fizetni, de a törvény 49. §-ának e) pontja értelmében a nők a természetbeni községi közmunka teljesítése alól általában ki vannak véve, kivéve azt az esetet, ha házuknál velük, legyenek hajadonok vagy özvegyek, egy kenyéren élő és munkára alkalmas férfitársulástag vagy szolgáló létezik, mely esetben ezek, a megszabott napszámot amazokért teljesítik.

B. R. A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-cz. 21. §-a értelmében a közös legeltetésre használt birtokoknál a községi képviselőtestület a legeltetés mikénti gyakorlására nézve szabályrendeletet köteles alkotni, melyben a 21. §. g) pontja értelmében az is megállapítandó, hogy mely esetekben engedhető meg az, hogy egyesek külön legeltethessenek. Nézzék meg ezt a szabályrendeletet a jegyzői hivatalban s ha azt magára nézve sérelmesnek találják, forduljon jogorvoslatért első fokban a főszolgabíróhoz, másodfokban a vármegye alispánjához, harmadfokban pedig a földmívelésügyi miniszter úrhoz.

K. J. A kopár és vízmosásos területek befásításához kinevezett erdőőröknek, éppen úgy, mint más állami alkalmazottnak, a családi pótlékra a szolgálatba lépést követő naptári évnegyedtől kezdve van igénye. Azonban a családi pótlékot akár szóbelileg, akár írásbelileg kérni is kell, mert máskülönben nem utalványozzák ki. Annak, a ki a családi pótlékot szolgálatba lépése alkalmával kérni elmulasztotta, a családi pótlék azt a napot követő naptári évnegyedtől kezdve jár, a mely napon erre való igényét bejelentette. Felettes hivatalának a földmívelésügyi miniszter úrhoz intézett jelentése szerint ön, a ki múlt évi február hónapban lépett állami szolgálatba, csak ez év június havában kérte gyermekei után a családi pótlékot s így az, a családi pótlékról szóló 1912. évi XXXV. törv. cikknek megfelelően helyesen utalványoztatott folyó évi július hó 1-től kezdve. Ez ellen

az intézkedés ellen hiába fordul akárhova, mert ezen segíteni nem lehet. Leghelyesebben teszi, ha belenyugszik abba, hogy közel másfél évre elveszett a családi pótléka, s újonnan szolgálatba lépő társait figyelmezteti erre a körülményre. Egyébiránt az ön esetével teljesen azonos esetből kifolyólag a földművelésügyi miniszter úr már felhívta az állami erdőhivatalokat, hogy az újonnan állami szolgálatba lépőket, a kik a szabályokat még természetesen nem ismerhetik, figyelmeztessék, hogy a családi pótlékra való esetleges igényüket jelentsék be.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Jó bizonyítványokkal rendelkező, több évi gyakorlattal bíró vadőr, ki az apróvad tenyésztésében, a hálóval való vadászatban és a háló javításában jártas, bármikor belépésre állást keres. Címe: Kovács Imre vadőr Kiliti (Somogy m.). (48.)

20 éves, hadmentes, edzett, erős, négy reált végzett, a magyar és német nyelvet bíró fiatalember, ki már hasonló minőségben rövidebb ideig alkalmazva volt, vadászgyakornoki, erdőszolgai, vadászinas alkalmazást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (49.)

49 éves, román kath., nős, gyermektelen, hat gimnáziumot végzett, szakvizsgázott erdőőr, ki magánuradalmakban mint erdőőr és felügyelő, továbbá gazdaságban mint tiszt volt alkalmazva, az erdészet, mezőgazdaság és irodai teendőkben teljesen jártas, megfelelő állást keres. Címe: Petrovits Gábor szakv. erdőőr Técső, (Máramaros megye). (50.)

Uradalmi erdészi, segéderdészi, vagy fővadászi, főerdőőri állást keres szakvizsgázott, az erdészet minden ágában jártas, irodai teendőkben is gyakorlattal bíró egyén. Esetleg több ezer koronás óvadékot is képes letenni. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (51.)

Intelligens, négy gimnáziumot és erdőőri szakiskolát végzett, kitűnő eredményrel szakvizsgázott 19 éves, erős testalkatú, némileg románul és németül is beszélő feltétlenül megbízható egyén, azonnali belépésre megfelelő állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (52.)

HIRDETÉSEK

Új gyakorlati módszer! Biztos golyólövés útmutatója 1.20. Klespitz, Gosztola (Zala megye). (1. XXIV. 6.)

Egy fillért se áldozzon a méhészetre,
míg el nem olvassa

A MÉHEK ÉLETE

ezimű könyvet, mely a Boczonádi-kaptár és rendszer teljes ismertetését, az egész éven át előforduló munkák leírását és az általános alapismereteket tartalmazza; mely világosságot áraszt a sötétségben, útmutatást a bizonytalanságban; mely határozottan megjelöli a célt s az arra alkalmas eszközöket. A 223 lapra terjedő könyv ára bérmentes küldéssel 3 kor. 45 fill.; csinos vászonkötésben 4 kor. 45 fill.

Műlépek, korrelécsek, kaptárak, kasok és mindennemű méhészeti tárgyokról árjegyzéket és mutatványszámot ingyen és bérmentve küld

a «Méhészet» kiadóhivatala
Ujpest, Széchenyi-utca 7. sz.

Gazdáknak és baromfitenyésztőknek

nélkülözhetetlen segédkönyvek a

Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő
által irt

baromfi- és házinyul- tenyésztési szakmunkák:

1. Általános tudnivalók	III. kiadás ára 1.— K
2. Baromfitenyésztés	I. . . . 5.— .
3. Tyuktenyésztés	II. . . . 3.— .
4. Pulykatenyésztés	II. . . . 3.— .
5. Lud- és kacsatenyésztés	I. . . . 3.— .
6. Baromfiak hizlalása	II. . . . 1.50 .
7. Baromfitermékek értékesítése	. . . . 2.— .
8. Az ezüst szörmenyul tenyésztése és értékesítése. I. kiadás	. . . . 2.— .

*E nyolcz munka Szerzőnél — Eperjesen, erdészeti
allisztek s egyéb alkalmazottak által postautalványon meg-
rendelve fele árban kapható.*

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, V., Alkotmány-u. 6.

DIANA FEGYVER ATELIER
Gothard Sándor
Herény, Szombathely mellett, Vas m.

Lerakat: **Budapest, VI., Váci-körút 61. sz.,** a Magyar Motor- és Gépgyár irodájában.

Használati fegyverek

120 korona ártól felfelé.

A kontinens legnagyobb luxusfegyver-raktára.

Saját szerkezet — saját minták!